

זהר הקדוש עם ביאור הכתר והכבוד

פרשת נשא + מעלת הנזיר

וְיוֹמָא פְּרוּזָא קֹאֲרִי וְאָמַר - שהרי בכל יום ויום הכרוז, שהוא כעין בת קול הנשמעת לרוחו ונשמתו של האדם, קורא ואומר, **'עַד מְתֵי פְּתָאִים תֵּאָהָבוּ פְּתִי' וְגו'** (משלי א כב), ועוד מכריז הקול **'שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹכְבִים אֶרְפָּא מְשׁוּבוֹתֵיכֶם'** (ירמיה ג כב), **וְלִית מֵאן דִּירְפִין אוֹדְנִיה** - ואין מי שירכיב את אזנו לשמוע אל הכרוז, והאדם אינו יכול לטעון שלא שמע את הבת קול, כי הלא גם **אוֹרִייתָא קָא מְכַרְזָא קַמִּייהוּ** - התורה מכרזת לפניו כדברים האלו, **וְלִית מֵאן דִּישַׁגַּח** - ואין מי שישגיח אליה.

תָּא חֲזִי - בא וראה, **בְּרַשׁ אֲזִיל בְּהַאי עֲלֵמָא וְהוּא חֲשִׁיב דְּדִילִיה הוּא תְּדִיר וְיִשְׁתָּאֵר בְּגוּיָה לְדְרִי דְרִין** - האדם הולך בעולם הזה, והוא חושב שהוא שלו תמיד, ושישאר בתוכו לדורי דורות, **עַד דְּאִיהוּ אֲזִיל בְּעֲלֵמָא** עד שהוא הולך בעולם, כלומר בעודו הולך בשוק כשהוא בטוח בנפשו, לפתע הוא נופל למשכב ו**יְהִיבִין לִיה בְּקוּלְרָא** - ומניחים אותו במיטה תחת כבלי חליו.

עַד דְּאִיהוּ יִתִּיב - בעוד האדם יושב במיטת חליו, **דִּינִין לִיה בְּקִינְפוֹן עִם שָׂאֵר בְּנֵי דִינָא** דנין אותו במושב הדיינים עם שאר הנידונים, **אִי אֲשִׁתְּכָא לִיה סִינְיֹגְרָא הָא אֲשִׁתְּזִיב מִן דִּינָא** - אם נמצא לו סניגור, הרי הוא ניצל מן הדין, **הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב** (איוב לג כג-כד) **'אִם יֵשׁ עֲלֵיךָ מִלֶּאֱלֹהִים מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלְפִי לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל וְיַחַנְנֵנּוּ וַיֵּאמֶר פְּדֵעֲהוּ מִדַּת שְׁחַת מִצְּאֵתִי כִכְרִי' [וגו']**.

ומבאר, **מֵאן הוּא סִינְיֹגְרָא** - מי הוא הסניגור המליץ בעד האדם בעודו חולה, **אֲלִין עוֹבְדִין דְּכִשְׁרֹן** - אלו המעשים טובים, שמהם נבראים מלאכים **דְּקִימֵי עֲלִיה דְּבֵר נִשׁ בְּשַׁעֲתָא דְּאֶצְטְרִיף לִיה** - שעומדים לו לאדם בשעה שהוא צריך לו, **וְאִי לֹא יִשְׁתְּכָא עֲלִיה סִינְיֹגְרָא** - ואם לא נמצא עליו סניגור שימליץ בעדו, **הָא אֲתַחֲיִיב מִן דִּינָא לְאִסְתְּלָקָא מִן עֲלֵמָא** - הרי מתחייב מן הדין להסתלק מן העולם.

בְּהַיָּא שַׁעֲתָא, כְּדֵ אִיהוּ שְׂכִיב בְּקוּלְרָא דְּמִלְכָא - בשעה ההיא, כשהוא שוכב בכבלי המלך - מלכי המלכים, **עַד דְּזְקִיף עֵינָיו** - עד שהוא פותח את עיניו, **חָמָא דְּאֲתִינֵן לְגַבְיָה** - הוא רואה שבאים אליו תרין דְּכִתְבִין קַמִּיהָ כָּל מַה דְּעֵבִיד בְּהַאי עֲלֵמָא - שני מלאכים הכותבים לפניו את כל מה שעשה בעולם הזה, **וְכָל מַה דְּאֶפִּיק מִן פּוּמָא** - וכותבים לפניו גם את כל דיבוריו שהוציא מפיו בהיותו בעולם הזה, **וְיָהִיב**

במאמר זה יבואר מעלת הנזיר שזוכה לקדושה עליונה, והוא מכיון שהאדם הרוצה להטהר ולהתקדש מטהרים ומקדשים אותו ושורה עליו קדושה עליונה.

כתוב בפסוק (במדבר ו ב) בפרשת נזיר **'אִישׁ אוֹ אִשָּׁה פִּי יִפְלִיא לְנִזְרֵי נְזִיר נְזִיר לְהַצִּיר לִי' וְגו'**. ושואל **מֵאִי פִּי יִפְלִיא** - מהו שאמר על הנזיר 'כי יפליא' והיה די שיאמר איש כי ידור נדר נזיר, אלא התירוץ שנאמר על הנזיר 'כי יפליא', כיון **דְּאֲתַפְּרֵשׁ מִשָּׂאֵר בְּנֵי עֲלֵמָא** - שפורש משאר בני העולם על ידי נזירותו, כדי **לְאֲתַקְדָּשׁ כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲלָא** - להתקדש ולהיות כדוגמא שלמעלה, שהנזיר על ידי נזירותו נעשה כדוגמת אריך אנפין, ולכן צריך לגדל שערות ראשו משום שבאריך אנפין השערות הם רחמים וגידולם יפה, **וְלֹאֲשִׁתְּכָחָא שְׁלִים** - ועל ידי כך נמצא שלם, כיון שהוא דוגמת אריך אנפין שבכל עת הוא שלם. ולכן נאמר על הנזיר 'כי יפליא' לרמוז שהוא נעשה כדוגמת אריך אנפין הנקרא 'פלא'.

אחר שביאר שהנזיר פורש משאר בני העולם כדי להתקדש, מלמדנו שהבא להטהר ולהתקדש מטהרין ומקדשים אותו בקדושה עליונה.

בְּשַׁעֲתָא דְּבֵר נִשׁ אֲתִי לְאֲתַדְּכָא - בשעה שהאדם בא להטהר, **מְדַכֵּין לִיה** - מטהרים אותו, **וְכֵן בְּרַשׁ דְּבַעֲי לְאֲתַקְדָּשׁא** - אדם שרוצה להתקדש, **מְקַדְּשִׁין לִיה** - מקדשים אותו, **וּפְרָסִי עֲלִיה קְדוּשָׁה דְּלַעֲלָא** - ופורסים ומשרים עליו קדושה שלמעלה, שהיא **קְדוּשָׁה דְּאֲתַקְדָּשׁ בַּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** - קדושה שמתקדש בה הקדוש ברוך הוא. ולכן הנזיר שבא להטהר ולהתקדש בנזירותו מטהרים ומקדשים אותו. (חסר)

כהקדמה לפרשת נזיר, פותח רבי אבא בפסוק בדברי מוסר נוקבים על מעשה אדם ותחבולותיו ויצרי מעללי איש, כי לא לעולם חוסן, וכי בבוא העת נענש האדם על כל מעשיו ודיבוריו, ומפרט את סדר יציאת נשמת האדם, וכל מעבריו ועונשיו העוברים עליו. ובהו יבאר שכשהתבונן דוד בכל אלו המסעות שעוברת הנשמה אחר פטירתה, אמר דוד לנפשו וגופו שיברכו את ה' בעודם מלוכשים יחדיו בעולם, שאז עדיין בידם לעשות.

רַבִּי אַבָּא פְּתַח בַּפְּסוּק (תהלים קג א) 'לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁוֹ'. ולפני שמבאר את הפסוק מקדים הקדמה, ומחשב חשבונו של עולם: **כְּמַה אֵית לִיה לְבַר נִשׁ לְאִסְתְּכָלָא** - כמה יש לו לאדם להסתכל ולהתבונן על ידי הדברים שכבר יודע, וגם ללמוד דברים שעדיין אינו יודע בעבודת קונו, **דְּהָא בְּכָל יוֹמָא**

'אִישׁ פִּי יִפְלִיא' וְגו' (במדבר ו ב). **מֵאִי פִּי יִפְלִיא דְּאֲתַפְּרֵשׁ מִשָּׂאֵר בְּנֵי עֲלֵמָא, לְאֲתַקְדָּשׁא בְּגוּוֹנָא דְּלַעֲלָא וְלֹאֲשִׁתְּכָחָא שְׁלִים. בְּשַׁעֲתָא דְּבֵר נִשׁ אֲתִי לְאֲתַדְּכָא, מְדַכֵּין לִיה. דְּבַעֲי לְאֲתַקְדָּשׁא, מְקַדְּשִׁין לִיה. וּפְרָסִי עֲלִיה קְדוּשָׁה דְּלַעֲלָא, קְדוּשָׁה דְּאֲתַקְדָּשׁ בַּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (חסר).**

רַבִּי אַבָּא פְּתַח, 'לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ וְכָל קְרִבֵי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁוֹ' (תהלים קג א). כְּמַה אֵית לִיה לְבַר נִשׁ לְאִסְתְּכָלָא וְלִמְנַדַּע בְּפּוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, דְּהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא פְּרוּזָא קֹאֲרִי וְאָמַר, 'עַד מְתֵי פְּתָאִים תֵּאָהָבוּ פְּתִי' וְגו' (משלי א כב). 'שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹכְבִים אֶרְפָּא מְשׁוּבוֹתֵיכֶם' (ירמיה ג כב). וְלִית מֵאן דִּירְפִין אוֹדְנִיה, אוֹרִייתָא קָא מְכַרְזָא קַמִּייהוּ וְלִית מֵאן דִּישַׁגַּח.

תָּא חֲזִי, בְּרַשׁ אֲזִיל בְּהַאי עֲלֵמָא וְהוּא חֲשִׁיב דְּדִילִיה הוּא תְּדִיר, וְיִשְׁתָּאֵר בְּגוּיָה לְדְרִי דְרִין, עַד דְּאִיהוּ אֲזִיל בְּעֲלֵמָא יְהִיבִין לִיה בְּקוּלְרָא. עַד דְּאִיהוּ יִתִּיב דִּינִין לִיה בְּקִינְפוֹן עִם שָׂאֵר בְּנֵי דִינָא, אִי אֲשִׁתְּכָא לִיה סִינְיֹגְרָא הָא אֲשִׁתְּזִיב מִן דִּינָא, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב (איוב לג כג-כד) 'אִם יֵשׁ עֲלֵיךָ מִלֶּאֱלֹהִים מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלְפִי לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל וְיַחַנְנֵנּוּ וַיֵּאמֶר' [וגו'].

מֵאן הוּא סִינְיֹגְרָא, אֲלִין עוֹבְדִין דְּכִשְׁרֹן דְּקִימֵי עֲלִיה דְּבֵר נִשׁ בְּשַׁעֲתָא דְּאֶצְטְרִיף לִיה, וְאִי לֹא יִשְׁתְּכָא עֲלִיה סִינְיֹגְרָא, הָא אֲתַחֲיִיב מִן דִּינָא לְאִסְתְּלָקָא מִן עֲלֵמָא.

בְּתַהֲיָא שַׁעֲתָא כְּדֵ אִיהוּ שְׂכִיב בְּקוּלְרָא דְּמִלְכָא, עַד דְּזְקִיף עֵינָיו, חָמָא דְּאֲתִינֵן לְגַבְיָה תְּרִין דְּכִתְבִין קַמִּיהָ כָּל מַה דְּעֵבִיד בְּהַאי עֲלֵמָא, וְכָל מַה דְּאֶפִּיק מִן פּוּמָא, וְיָהִיב דִּינָא (נ"א חוּשְׁבָנָא) עַל כָּל מַה דְּכִתְבִין קַמִּיהָ,

דִּינָא (נ"א חוּשְׁבָנָא) עַל כָּל מַה דְּכִתְבִין קַמִּיהָ - והוא נותן דין וחשבון על הכל, **וְכִתְבִין קַמִּיהָ** - והמלאכים כותבים לפניו את מעשיו הטובים והרעים, ואת פסק דינו על כל

מעשה ומעשה, **הָדָא הוּא דְכְתִיב** - זהו מה שכתוב (עמוס ד יג) **'כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרָא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה שִׁיחֻוּ יְגוֹ'**, ופירושו, שהקדוש ברוך הוא שהוא יוצר ההרים ובורא הרוח, הוא מגיד לאדם כל מעשיו ודיבוריו, על ידי שהוא ממציאם ממש לפניו, כי כל המלאכים האלו הבאים לפניו הם נפעלים ממעשיו, **וְהוּא אוֹדֵי עֲלֵיהֶו** - והוא מודה עליהם, כי ממעשיו עצמם נעשו המלאכים, ממעשיו הטובים נעשו מלאכים טובים, וממעשיו הרעים נעשו מלאכים רעים.

וְאִמְרֵי וַיּוֹי דְדָא אֲתִקְבֵר בְּגִנּוֹן - ואומרים, אוי שרשע זה נקבר בינינו, כי בגללו מתעורר גם עלינו דין חדש. וסדר הדברים הוא, **שְׁעוּבְדוֹי וּמְלוֹי אֲקַדְמֵן וְעֲלִין לְקַבְרָא** - מעשיו ודיבוריו של האדם מקדימים ונכנסים אל קברו של האדם, כדי לדונו בחיבוט הקבר, **וְקִיַּמֵי עֲלֵיהּ דְהוּא גּוּפָא** - ועומדים על הגוף של הנפטר ההוא, **וְרוּחִיהּ אֲזַלָּא וְשֹׁאֵט וּמִתְאַבְּלָא עַל גּוּפָא** - ורוחו של האדם הולך ומשוטט ומתאבל על הגוף.

הָדָא הוּא דְכְתִיב (עמוס ד יג) 'כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרָא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה שִׁיחֻוּ יְגוֹ', וְהוּא אוֹדֵי עֲלֵיהֶו.

מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְהוּא עוֹבְדָא דְאִיהוּ עֲבִיד סֻלְקָא וְקִיַּמָּא עֲלֵיהּ לְאַסְתְּרָא בֵּיהּ, וְקִיַּמִּין לְאַסְתְּרָא עֲלֵיהּ, וּבְלַחוּ נַחְתִּין וְאַתְרִישִׁמוּ קַמֵּיהּ וְקִיַּמֵי קַמֵּיהּ, וְלֹא מִתְעַבְרֵן מִנִּיהּ עַד שְׁעֵתָא דְאַתְרֵן בְּהוּ בְּהוּא עֲלֵמָא.

כִּיּוֹן דְבֵר נֶשׂ אֲתַטְמֵר בְּבֵי קַבְרֵי - כיוון שהאדם נטמן בבית קברו, **דוּמִ"ה קַדִּים (ס"א קאים) וְנִפְיֵק** - המלאך דומ"ה מקדים ויוצא, **תַּחֲתוּ דְיָה תְלַתָּא בֵּי דִינָא** - ותחת ידו יש שלושה בתי דינים, **דִּי מִמְּנֵן עַל דִּינָא דְקַבְרָא** - שהם ממונים על דין הקבר, שהוא עונש חיבוט הקבר, **וְתַלַּת שְׁרַבִּיטֵי דְאִשָּׂא בִידֵיהֶו** - ושלושה שרביטים של אש בידיהם, כלומר יש שרביט של אש ביד כל מלאך, **וְדִינָין רוּחָא וְגוּפָא בְּחָדָא** - והם דנים את הרוח ואת הגוף כאחד, **דְהִינּוּ שְׁהַפֵּשׁ מִתְלַבֶּשֶׁת בְּגוּף וְכך דִּנִּים אוֹתָם, וַיּוֹי עַל הַהוּא דִּינָא** - אוי על הדין ההוא, **וַיּוֹי עַל עוֹבְדוֹי** - אוי על מעשיו הרעים שעשה האדם בחייו.

תָּא חַזֵּי, כָּל אִינוּן מְלִין דְעֲבִיד פֵּר נֶשׂ בְּהַאי עֲלֵמָא, בְּלַחוּ וְמִינִין וְקִיַּמֵי לְאַסְתְּרָא בֵּיהּ, וְלֹא אֲתַאבִּידוּ מִנִּיהּ, וּבְשַׁעֲתָא דְמִפְקִין לִיהּ לְקַבְרָא בְּלַחוּ מִתְעַתְדֵן וְאֲזִילֵי קַמֵּיהּ, וְתַלַּת פְּרוּזֵי מְכָרוּי, חַד קַמֵּיהּ וְחַד מִיַּמִּינֵיהּ וְחַד מִשְׂמַאלֵיהּ, וְאִמְרֵי דָא פְּלַנְיָא דְמָרִיד בְּמָאֲרִיהּ, מָרִיד לְעֵילָא, מָרִיד לְתַתָּא, מָרִיד בְּאֲוִרִיתָא, מָרִיד בְּפִיקוּדוֹי, חֲמוּ עוֹבְדוֹי חֲמוּ מְלוֹי, טַב לִיהּ דְלָא אֲבָרֵי.

עד כאן הביא סייעתא אל דבריו ממקום אחר בענין מעשיו של האדם שכולם עומדים לפניו לדונו, עתה שב אל דבריו הראשונים, לגלות מהנעשה מאחורי הפרגוד בעת חולי האדם וציאת נשמתו.

בְּשַׁעֲתָא דְאִיהוּ תַפִּיס בְּקוּלְרָא דְמִלְכָּא - בשעה שהוא תפוס בכבלי המלך, **דְהִינּוּ בְמִיטַת חֲלוּי, וְאַתְדֵן דִּינֵיהּ וְאַשְׁתְּלִים** - ונידון דינו ונגמר למיתה, **כִּיּוֹן דְלָא אֲשַׁתְּכַח עֲלֵיהּ סִיגִיגוּרָא** - שלא נמצא עליו סניגור שימליץ בעדו, **וְסִנְטִירָא דְמִלְכָּא** - ושומר המלך, הוא מלאך המות הנקרא שר הטבחים, **נַחֲתִית וְקִאִים קַמֵּיהּ לְרִגְלוּי** - יורד ועומד לפני רגליו, **וְחַד סִיַּפָּא שְׁנָנָא בִידֵיהּ** - וחרב אחת חדה ושנונה בידו. **זְקִיף פֵּר נֶשׂ עֵינּוּי** - מגביה האדם את עיניו, **וְחַמֵּי כְּתִלֵי בֵיתָא דְמִתְלַחֶטֶן בְּאִשָּׂא (דִּינָא) מִנִּיהּ** - ורואה את כותלי ביתו מתלהטים באש של מלאך המות, **אֲדַהֲכֵי חַמֵי לִיהּ קַמֵּיהּ** - ובתוך כך הוא רואה אותו לפניו, **פּוֹלִיָּה מְלִי עֵינּוּי** - כולו מלא עינים, והיינו שהוא רואה את כח השגחת המלאך לרעה, שהוא על פרטים רבים בעולם, וזהו כדמיון הרבה עינים, וגם **לְבוּשִׁיהּ אִשָּׂא דְלַהִיט קַמֵּיהּ דְבֵר נֶשׂ** - לבושו של מלאך המות הוא אש הלוהטת לפני האדם.

עַד דְמַטֵּי לְנַפְי קַבְרָא בְּלַחוּ מִתִּין אֲתַרְגְּזוּן מְדוּכְתִּיָּהוּ עֲלֵיהּ, וְאִמְרֵי וַיּוֹי דְדָא אֲתִקְבֵר בְּגִנּוֹן, עוֹבְדוֹי וּמְלוֹי אֲקַדְמֵן וְעֲלִין לְקַבְרָא וְקִיַּמֵי עֲלֵיהּ דְהוּא גּוּפָא, וְרוּחִיהּ אֲזַלָּא וְשֹׁאֵט וּמִתְאַבְּלָא עַל גּוּפָא. בִּיּוֹן דְבֵר נֶשׂ אֲתַטְמֵר בְּבֵי קַבְרֵי, דוּמִ"ה קַדִּים (ס"א קאים) וְנִפְיֵק, תַּחֲתוּ דְיָה תְלַתָּא בֵּי דִינָא דִּי מִמְּנֵן עַל דִּינָא דְקַבְרָא, וְתַלַּת שְׁרַבִּיטֵי דְאִשָּׂא בִידֵיהֶו, וְדִינָין רוּחָא וְגוּפָא בְּחָדָא, וַיּוֹי עַל הַהוּא דִּינָא וַיּוֹי עַל עוֹבְדוֹי.

בְּשַׁעֲתָא דְאִיהוּ תַפִּיס בְּקוּלְרָא דְמִלְכָּא, וְאַתְדֵן דִּינֵיהּ וְאַשְׁתְּלִים, דְלָא אֲשַׁתְּכַח עֲלֵיהּ סִיגִיגוּרָא, וְסִנְטִירָא דְמִלְכָּא נַחֲתִית וְקִאִים קַמֵּיהּ לְרִגְלוּי, וְחַד סִיַּפָּא שְׁנָנָא בִידֵיהּ, זְקִיף פֵּר נֶשׂ עֵינּוּי, וְחַמֵי כְּתִלֵי בֵיתָא דְמִתְלַחֶטֶן בְּאִשָּׂא (דִּינָא) מִנִּיהּ, אֲדַהֲכֵי חַמֵי לִיהּ קַמֵּיהּ פּוֹלִיָּה מְלִי עֵינּוּי, לְבוּשִׁיהּ אִשָּׂא דְלַהִיט קַמֵּיהּ דְבֵר נֶשׂ, הֲכִי הוּא וְדָאֵי, דְהָא בְּמָה בְּנֵי נֶשׂא חֲמוּ מִלְּאֲכָא בְּשׁוּקָא וְקִיַּמֵי קַמֵּיהּ, וְשָׂאֵר בְּנֵי נֶשׂא לָא חֲמָן לִיהּ.

ואם תאמר כיצד לא נראה כל המחזה הנורא הלזה לכל הנוכחים בשעת יציאת נפש האדם, ומשיב, אלא **הֲכִי הוּא וְדָאֵי** - כך הוא בוודאי הגם שאינו נראה לעין האנשים הנמצאים שם, **דְהָא כְּמָה בְּנֵי נֶשׂא חֲמוּ מִלְּאֲכָא בְּשׁוּקָא וְקִיַּמֵי קַמֵּיהּ** - שהרי כמה בני אדם רואים מלאכים בשוק ועומדים לפניו, **דְהִינּוּ צְדִיקִים הַזּוֹכִים לָזֶה, וְיִמְכַל מְקוּם שָׂאֵר בְּנֵי נֶשׂא לָא חֲמָן לִיהּ** - שאר בני אדם הנמצאים שם אינם רואים אותו.

עַד דְמַטֵּי לְגַפֵּי קַבְרָא - עד שבא הנפטר אל קברו, **בְּלַחוּ מִתִּין אֲתַרְגְּזוּן מְדוּכְתִּיָּהוּ עֲלֵיהּ** - אז כל הרשעים המתים נחרדים ממקומם בשבילו,

נפשי חיים - חיים ושלום

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66

אודות: 076-8806-44-20 | 0054-437-1718 | אודות: 076-8806-44-20

לחשיג בתנויות הספרים המובחרות